

35. OLISIKO VIHDOIN AIKA JÄRJESTÄÄ KAIKILLE TÖITÄ?

Täystyöllisyys Suomessa ja koko EU:ssa on järjestelykysymys. Heti, kun pystymme hyväksymään uuden paradigman, ongelmat ratkeavat ja solmut aukeavat. Liian kauan on jouduttu kalliisti kärsimään.

”Nykytyöttömyys on todella kallista” toteaa HS pääkirjoituksensa otsikossa (24.1.19) ja jatkaa tekstissä: ”Vuonna 2016 kustannusten yhteissummaksi tuli laskelman mukaan peräti 10,8 miljardia euroa.” Laskelman on tehnyt Pellervon taloustutkimus. Taitamattomalla taloudella summa on kymmenenä työttömyyden vuotena paisunut päätä huimaavaksi, ja maksajana on Suomen kansa.

Työttömyyden poistaa tehokkaasti ja yksinkertaisesti 1990-luvun lopulla kehittämäni Suomen työaikareformi STAR eli 2 x 6 tunnin työaika. STAR on ollut internetissä luettavissa koko 2000-luvun. Olen kirjoittanut aiheesta lehtiin nelisenkymmentä mielipidekirjoitusta. Muutos olisi voitu hoitaa ajoissa valtion, työntekijöiden ja yritysten Suomi-talkoina yhden työtunnin hinnalla vapautuvien työttömyyskuluja kustannuksilla.

Aika ja miljardit ovat kuluneet Sitrankin empiessä ja jarruttaessa tulevaa muutosta. Siksi valtion on nyt luultavasti otettava lainaa. Toisaalta, kun viime hallituksen tekemät leikkaukset, kiristykset ja höyläykset puretaan pienituloisilta ja vaihdetaan yhden työtunnin hintaan, heidän tilanteensa helpottuu työajan lyhentyessä kahdella tunnilla. Koska tuotannon teho nousee ja työttömyyden kustannukset laskevat asteittain, lainan otto on suositeltava prosessin nopeuttamiseksi.

Yritysten palkkakulut eivät nouse, päinvastoin, sillä ylityökulut jäävät pois. Kun töitä tehdään kellon ympäri, kahdessa vuorossa, tekijät eivät väsy, vaan pystyvät antamaan parastaan. Kolmen työntekijän luopuessa yhden tunnin palkasta ja valtion maksaessa samoin tunnin, yksi työtön saa työn ja palkan. Vanha työntekijä saa siten kuuden tunnin työstä seitsemän tunnin palkan ja harjoittelemaan tuleva työtön saa palkan kuudesta tunnista.

Koeprojektiin voitaisiin ottaa julkiselta puolelta hoitoala ja yksityiseltä kaupan ala. Näillä aloilla työtehtävien määrä ja erilaisuus antavat hyvät mahdollisuudet työharjoitteluun ja mieleiseen lähityöhön. Uudistus koskee silloin arviolta 300 000 työntekijää. Heidän työnsä, eli 300 000 X 8 tuntia jaetaan kuuden tunnin työpäiviksi, ja siten 100 000 työtöntä saa nopeasti työpaikan. Tuntimäärä on 2 400 000 tuntia kummassakin.

Hoitoalan rasittavuus helpottuu, saadaan lisää hoitavia käsiä, riittävästi lääkäreitä terveyskeskuksiin ja kansalaiset pääsevät vastaanotoille ajoissa, ennen vaivojen kroonistumista. Kaupan alallakin työ säännöllistyy ja elämä rauhoittuu, kun kuluttava arjen improvisointi jää pois. Eläkeläiset haluavat palata töihin, sillä työaika on mahdollista jakaa myös 3 x 4 tunnin jaksoihin. Opiskelijat voivat tehdä neljän tunnin päivää opiskelun ohella. Samoin tekevät osatyökykyiset.

Tulevaisuus kirkastuu kaikille, perheet alkavat kasvaa ja ilo tulee ihmisten arkeen, kun säännöllinen ansio työstä on taattu ja vapaa-aikana jaksaa myös harrastaa. Elämä on paljon enemmän kuin vain työtä ja työllistymistä.

Ulla Grünstein
suunnittelija

Helsinki